

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Уманський державний педагогічний університет
імені Павла Тичини

ОСВІТНЬО-НАУКОВА ПРОГРАМА

«СОЦІАЛЬНА РОБОТА»

ТРЕТІЙ (ОСВІТНЬО-НАУКОВИЙ) РІВЕНЬ

за спеціальністю 231 СОЦІАЛЬНА РОБОТА

галузі знань 23 СОЦІАЛЬНА РОБОТА

Кваліфікація: доктор філософії з соціальної роботи

ЗАТВЕРДЖЕНО ВЧЕНОЮ РАДОЮ УНІВЕРСИТЕТУ

Голова вченої ради
ректор проф. О.І. Безлюдний
протокол № 29 від «29» 08 2019 р.

Освітня програма вводиться в дію з 1 вересня 2019 р.

ректор проф. О.І. Безлюдний
наказ № 29 від «29» 08 2019 р.

Умань 2019 р.

1. Профіль освітньо-наукової програми

1 – Загальна інформація	
Повна назва вищого навчального закладу та структурного підрозділу	Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини Факультет соціальної та психологічної освіти Кафедра соціальної педагогіки та соціальної роботи
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	Ступінь вищої освіти: доктор філософії Спеціальність: 231 Соціальна робота Кваліфікація: доктор філософії з соціальної роботи
Офіційна назва освітньо-наукової програми	Соціальна робота
Тип диплому та обсяг освітньо-наукової програми	Диплом доктора філософії, одиничний. Обсяг освітньо-наукової програми: – освітня складова – 60 кредитів ЄКТС; – наукова складова (передбачає проведення власного наукового дослідження та оформлення його результатів у вигляді кваліфікаційної наукової праці). 4 роки
Наявність акредитації	–
Цикл/рівень	FQ – ENEA – третій цикл, QF-LLL – 8 рівень, НРК – 9 рівень
Передумови	Наявність освітнього ступеня «магістр» або освітньо-кваліфікаційного рівня «спеціаліст»
Мова(и) викладання	Українська
Термін дії освітньо-наукової програми	4 роки
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньо-наукової програми	http://fspu.udpu.org.ua

2 – Мета освітньо-наукової програми

набуття здобувачами вищої освіти здатності продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми в галузі професійної науково-педагогічної та дослідницько-інноваційної діяльності, демонструвати значну авторитетність, інноваційність, високий ступінь самостійності, академічну та професійну добросовісність, послідовну відданість розвитку нових ідей або процесів у передових контекстах професійної та наукової діяльності, володіти

методологією наукової та педагогічної діяльності, глибоко переосмислювати наявні та створювати нові цілісні знання; здатного до безперервного саморозвитку і самовдосконалення, розвитку професійної науково-педагогічної та дослідницько-інноваційної діяльності у галузі соціальної роботи.

3 - Характеристика освітньо-наукової програми

<p>Предметна область (галузь знань, спеціальність, спеціалізація (за наявності))</p>	<p>Галузь знань: 23 Соціальна робота Спеціальність: 231 Соціальна робота <i>Об'єктом вивчення та діяльності є комплексні проблеми у галузі соціальної роботи, які виникають, коли наявних знань недостатньо для вирішення конкретного завдання, а спосіб, за допомогою якого можна здобути відсутні знання – невідомий.</i> <i>Цілі навчання:</i> формування у здобувачів вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня здатності розв'язувати комплексні проблеми у галузі соціальної роботи за допомогою наукових досліджень та здійснювати науково-педагогічну, дослідницьку, управлінську та прикладну фахову діяльність. <i>Теоретичним змістом</i> предметної області слугують концепції, закономірності, принципи, поняття, які формують фахову компетентність кадрів вищої кваліфікації у галузі соціальної роботи. Освітня програма орієнтована на підготовку до зреалізування науково-педагогічної та дослідницької, управлінської та прикладної фахової діяльності; на здатність розв'язувати комплексні проблеми в галузі професійної діяльності, що передбачає глибоке переосмислення наявних та продукування нових цілісних знань, а також проведення власного наукового дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення. <i>Методи, методика та технології:</i> дослідницькі, інформаційно-комунікативні, інноваційні освітні методи і технології.</p>
<p>Орієнтація освітньо-наукової програми</p>	<p>Освітньо-наукова, з орієнтацією на академічну підготовку кадрів вищої кваліфікації – науковців і викладачів, здатних розв'язувати комплексні проблеми у галузі соціальної роботи за допомогою наукових досліджень та здійснювати науково-педагогічну, дослідницьку, управлінську та прикладну фахову діяльність.</p>
<p>Основний фокус освітньо-наукової програми та</p>	<p>Загальна. Соціальна робота. При підготовці докторів філософії поєднуються освітні компоненти для фундаментальної та спеціальної</p>

<p>спеціалізації</p>	<p>підготовки науковців вищої кваліфікації, здатних розв'язувати комплексні проблеми у галузі соціальної роботи; набуття необхідних дослідницьких навиків для наукової кар'єри та навиків викладання дисциплін спеціальності 231 Соціальна робота.</p> <p>Ключові слова: соціальна робота, методологія досліджень у соціальній роботі, соціальна освіта, методика викладання соціальної роботи, дослідницька діяльність, науково-викладацька діяльність, інновації у соціальній роботі.</p>
<p>Особливості програми</p>	<p>Особливістю програми є поєднання підготовки кадрів вищої кваліфікації в галузі 23 Соціальна робота та праксеологічної підготовки з урахуванням регіональних особливостей, досвіду наукових шкіл університету (інклюзивна освіта, молодіжна робота, гендерна соціалізація тощо).</p> <p>Можливість залучення здобувачів:</p> <ul style="list-style-type: none"> – до реалізації науково-дослідницьких проєктів (міжнародних, за рахунок держбюджету тощо), надання наукових послуг, експертизи документів у галузі соціальної роботи; – до викладацької діяльності під час і після завершення навчання; – до діяльності науково-дослідницьких структур факультету, університету з метою набуття особистісних і міжособистісних професійних навичок, розвитку здібностей. <p><i>Освітня складова</i> програми (60 кредитів) реалізується упродовж чотирьох семестрів, охоплює обов'язкові дисципліни (забезпечують здобуття глибинних знань із спеціальності, оволодіння загальнонауковими (філософськими) компетентностями, набуття універсальних навичок дослідника, здобуття мовних компетентностей), практику (виробничу) та дисципліни вільного вибору здобувача вищої освіти.</p> <p><i>Наукова складова</i> програми передбачає проведення власного наукового дослідження під керівництвом одного або двох наукових керівників та оформлення його результатів у вигляді дисертації.</p> <p>Теоретична, практична підготовка та робота над дисертаційним дослідженням охоплюють перші два роки навчання, наступні два роки – виключно виконання наукової складової освітньо-наукової програми.</p>

4 – Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	Робота за фахом у вищих навчальних закладах, наукових установах (організаціях), закладах державного управління, соціального захисту та надання соціальних послуг, охорони здоров'я, освіти, культури, правоохоронній сфері національної безпеки тощо на посадах згідно з чинною редакцією національного класифікатора України: Класифікатор професій (ДК 003:2010) та International Standard Classification of Occupations 2008 (ISCO-08)
Подальше навчання	Здобуття наукового ступеня доктора наук; участь у постдокторських програмах; опанування інших освітніх програм; набуття додаткових кваліфікацій у системі післядипломної освіти; участь у науково-дослідницьких проєктах, самонавчання, що передбачає набуття додаткових компетентностей.
5 – Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	Базується на активному навчанні, передусім на індивідуальному масштабному дослідницькому проєкті, який ретельно контролюється, надаючи певну відповідальність досліднику на початковому етапі за вибір методу, предмету та організацію часу.
Оцінювання	Екзамени, заліки, захист практики, звіти, кваліфікаційної роботи.
6 – Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати комплексні проблеми в галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики.
Загальні компетентності (ЗК)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Здатність до формування системного наукового світогляду, професійної етики та загального культурного кругозору. 2. Здатність до опанування іноземної мови в обсязі достатньому для представлення та обговорення результатів своєї наукової роботи іноземною мовою (англійською або іншою відповідно до специфіки спеціальності) в усній та письмовій формі, а також для повного розуміння іншомовних наукових текстів з відповідної спеціальності. 3. Здатність до набуття універсальних навичок дослідника, зокрема усної та письмової презентації

	<p>результатів власного наукового дослідження українською мовою, застосування сучасних інформаційних технологій у науковій діяльності, пошуку та критичного аналізу інформації, управління науковими проектами та/або складення пропозицій щодо фінансування наукових досліджень, реєстрації прав інтелектуальної власності.</p> <ol style="list-style-type: none"> 4. Здатність генерувати нові ідеї (креативність). 5. Здатність до ініціювання та втілення інновацій для інтеграції науки і практики, розв'язання суспільно значущих проблем.
<p>Фахові компетентності спеціальності (ФК)</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Здатність до пошуку, самостійного відбору та обробки наукової інформації й емпіричних даних. 2. Здатність до застосування категорійно-понятійного апарату, новітніх теорій, концепцій, технологій та методів, необхідних для розв'язання комплексних проблем у галузі професійної діяльності. 3. Здатність до використання загальнонаукових та спеціальних методів досліджень, які спрямовані на пізнання досліджуваних явищ та соціальних процесів. 4. Здатність виокремлювати актуальні соціальні проблеми та визначати їх структуру, взаємозв'язки чинників, проявів і наслідків як об'єкта наукового дослідження. 5. Здатність формулювати наукову проблему, розробляти концептуальні засади, висувати робочі гіпотези досліджуваної проблеми, обирати методи наукового дослідження у сфері соціальної роботи. 6. Здатність до побудови тлумачно-інтерпретаційних моделей для пояснення соціальних явищ і процесів, переосмислення наявних та створення нових знань та/або професійних практик у сфері соціальної роботи. 7. Здатність дотримуватися етики наукового дослідження та деонтологічних принципів соціальної роботи. 8. Здатність розробляти та застосовувати інструментарій, проводити теоретичне та емпіричне дослідження, аналізувати й узагальнювати та презентувати його результати, обґрунтовувати висновки. 9. Здатність до апробації результатів наукового дослідження, їх поширення та впровадження у практику соціальної роботи.

10. Здатність до оволодіння методологією педагогічної та наукової діяльності за фахом.

7 – Програмні результати навчання

1. Демонструвати системний науковий світогляд, професійну етику та загальний культурний кругозір.
2. Застосовувати іноземні джерела при виконанні завдань науково-дослідної та прикладної діяльності, висловлюватися іноземною мовою, як усно, так і письмово.
3. Демонструвати універсальні навички дослідника, зокрема усної та письмової презентації результатів власного наукового дослідження українською мовою, застосування сучасних інформаційних технологій у науковій діяльності, пошуку та критичного аналізу інформації, управління науковими проектами та/або складення пропозицій щодо фінансування наукових досліджень, реєстрації прав інтелектуальної власності.
4. Генерувати нові ідеї (креативність).
5. Обирати та застосовувати інновації для інтеграції науки і практики, розв'язання суспільно значущих проблем.
6. Практикувати пошук, самостійний відбір та обробку наукової інформації й емпіричних даних.
7. Застосовувати категорійно-понятійний апарат, новітні теорії, концепції, технології та методи, необхідні для розв'язання комплексних проблем у галузі професійної діяльності.
8. Використовувати загальнонаукові та спеціальні методи досліджень, які спрямовані на пізнання досліджуваних явищ та соціальних процесів.
9. Виокремлювати актуальні соціальні проблеми та визначати їх структуру, взаємозв'язки чинників, проявів і наслідків як об'єкта наукового дослідження.
10. Формулювати наукову проблему, розробляти концептуальні засади, висувати робочі гіпотези досліджуваної проблеми, обирати методи наукового дослідження у сфері соціальної роботи.
11. Будувати тлумачно-інтерпретаційні моделі для пояснення соціальних явищ і процесів, переосмислювати наявні та створювати нові знання та/або професійні практики у сфері соціальної роботи.
12. Дотримуватися етики наукового дослідження та деонтологічних принципів соціальної роботи.
13. Розробляти та застосовувати інструментарій, проводити теоретичне та емпіричне дослідження, аналізувати й узагальнювати та презентувати його результати, обґрунтовувати висновки.
14. Апробувати результати наукового дослідження, поширювати та впроваджувати їх у практику соціальної роботи.
15. Володіти методологією педагогічної та наукової діяльності за фахом.

8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми

Кадрове забезпечення	<p>Освітній процес за програмою «Соціальна робота» забезпечують високкваліфіковані науково-педагогічні працівники з науковими ступенями та вченими звання на весь період навчання.</p> <p>Основним навчально-методичним і науковим підрозділом, який забезпечує підготовку докторів філософії за даною освітньою програмою є кафедра соціальної педагогіки та соціальної роботи.</p>
Матеріально-технічне забезпечення	Забезпеченість навчальними приміщеннями, комп'ютерними робочими місцями, мультимедійним обладнанням відповідає потребі.
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	<p>Офіційний веб-сайт університету https://udpu.org.ua/ містить інформацію про освітні програми, навчальну, наукову і виховну діяльність, структурні підрозділи, правила прийому, контакти.</p> <p>Всі зареєстровані користувачі мають необмежений доступ до мережі Інтернет.</p> <p>Матеріали навчально-методичного забезпечення освітньо-професійної програми викладені у інформаційному середовищі Moodle http://dls.udpu.org.ua/</p> <p>В інституційному репозитарії знаходяться наукові праці науково-педагогічних працівників університету http://dspace.udpu.org.ua</p> <p>Читальний зал забезпечений бездротовим доступом до мережі Інтернет.</p> <p>Всі ресурси бібліотеки доступні через сайту університету: http://library.udpu.org.ua/</p>
9 – Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	Можливе стажування та підвищення кваліфікації в інших навчальних закладах України
Міжнародна кредитна мобільність	<p>Наявні укладені угоди про академічну мобільність, про подвійне дипломування (Польща, Болгарія та ін.)</p> <p>Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини є співкоординатором проектів EMINENCE (2012-2016) і EMINENCE – II (2013 – 2017) у рамках програми ERASMUS MUNDUS, а також MOBILE + (2014-2021, Mobil + 2(2015-2021 н.р.)) в межах програми ERASMUS+.</p>
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	не передбачено

2. Перелік компонентів освітньо-наукової програми та їх логічна послідовність

2.1. Перелік компонентів освітньо-наукової програми

Код н/д	Компоненти освітньо-наукової програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
1. Освітня складова			
1.1. Теоретична підготовка			
1.1.1. Обов'язкові навчальні дисципліни			
1. Цикл загальної підготовки			
1.1. Гуманітарна підготовка			
ГП.01	Українська наукова мова	90/3	залік
ГП.02	Іноземна мова у науково-педагогічному спілкуванні	180/6	залік
1.2. Фундаментальна підготовка			
ФП.01	Філософія педагогічної культури	120/4	залік
Всього		390/13	3 заліки
2. Цикл професійної підготовки			
2.1. Психолого-педагогічна підготовка			
ППП.01	Професійно-педагогічна компетентність викладача	90/3	залік
2.2. Науково-предметна підготовка			
НПП.01	Методологія та методика науково-педагогічних досліджень	180/6	екзамен
НПП.02	Науковий семінар	90/3	залік
Всього		360/12	1 екзамен 2 заліки
Практична підготовка П. 01 Виробнича практика		240/8	екзамен
Вибіркові компоненти ОНП (додаток 1)			
Загальний обсяг вибірових компонентів – 15 кредитів (3 дисципліни по 5 кредити)			

2.2. Логічна послідовність компонентів освітньо-наукової програми

Код н/д	Обов'язкові компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, практики, атестація)
1 семестр	
ГП.01	Українська наукова мова
НПП.01	Методологія та методика науково-педагогічних досліджень
2 семестр	
ГП.02	Іноземна мова у науково-педагогічному спілкуванні
3 семестр	
ФП.01	Філософія педагогічної культури
4 семестр	
ППП.01	Професійно-педагогічна компетентність викладача
НПП.02	Науковий семінар
П.01	Виробнича практика

Наукова складова освітньо-наукової програми

Наукова складова освітньо-наукової програми передбачає проведення аспірантом власного наукового дослідження під керівництвом одного або двох наукових керівників та оформлення його результатів у вигляді дисертації.

Наукова складова освітньо-наукової програми оформляється у вигляді індивідуального плану наукової роботи аспіранта і передбачає такі види роботи:

- проведення наукового дослідження та оформлення дисертації;
- оприлюднення результатів наукового дослідження (опублікування наукових статей, участь у конференціях);
- атестація (захист дисертації).

Індивідуальний план наукової роботи є обов'язковим до виконання здобувачем ступеня доктора філософії і використовується для оцінювання успішності запланованої наукової роботи.

Дисертація на здобуття ступеня доктора філософії є самостійним розгорнутим дослідженням, що пропонує розв'язання актуального наукового завдання зі спеціальності 231 Соціальна робота, результати якого характеризуються науковою новизною та практичною цінністю, становлять оригінальний внесок у суму знань відповідної галузі та оприлюднені у відповідних публікаціях.

Тематика наукових досліджень

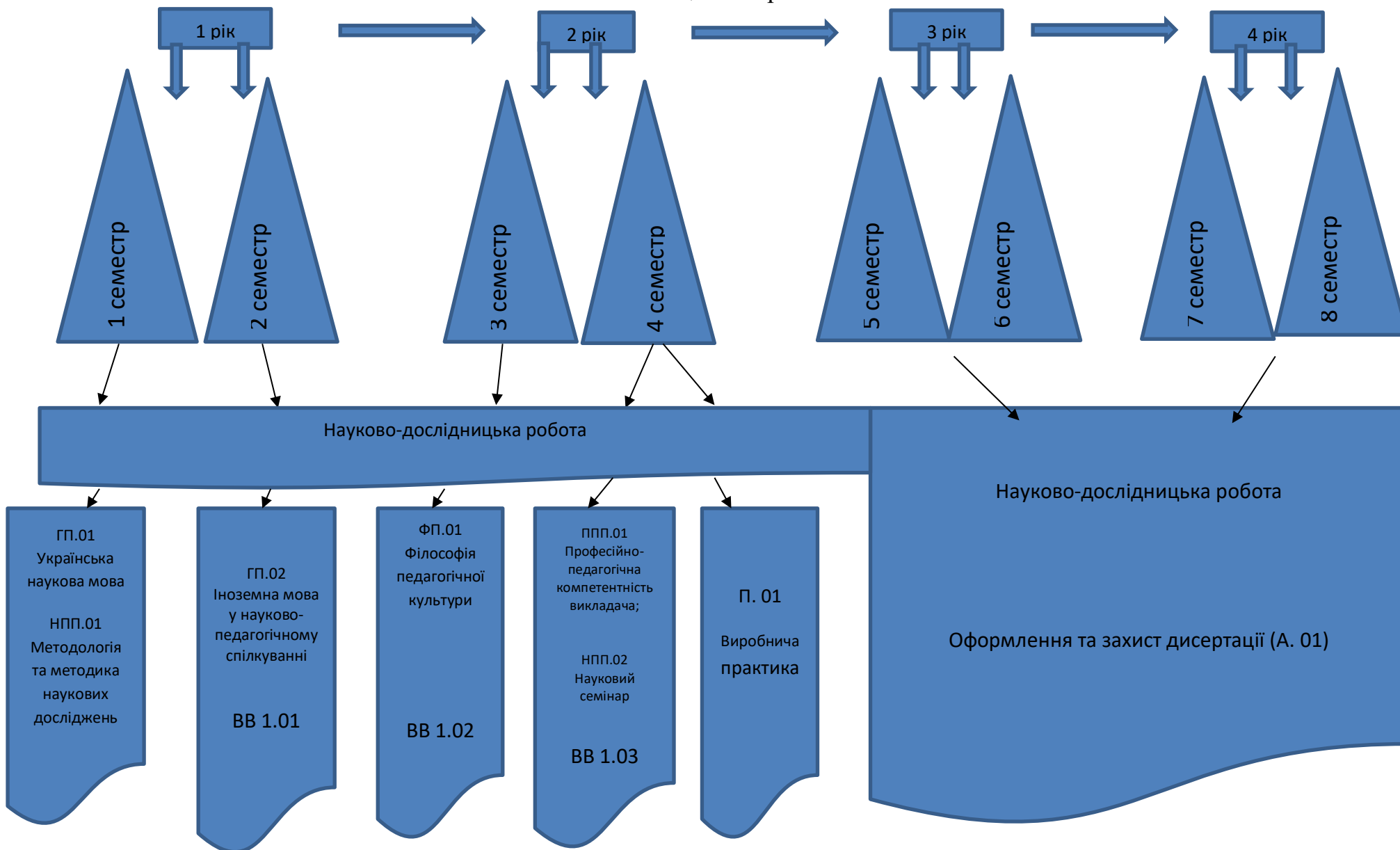
Теорія і методологія соціальної роботи: філософія і етика соціальної роботи; категоріальний апарат соціальної роботи; розвиток теорії соціальної роботи; моделі практики соціальної роботи; методи дослідження соціальних процесів; історія соціальної роботи.

Практика соціальної роботи: соціальна допомога та соціальні послуги представникам соціально вразливих груп, груп ризику та іншим суб'єктам, які перебувають в стані кризи, зазнають маргіналізації та соціального виключення; соціальна робота в системі соціалізації особистості; розвиток громад та соціального партнерства у громаді; профілактика негативних соціальних явищ; упровадження практики здоров'язбереження; протидія дискримінації, стигматизації та соціальному виключенню за будь-якими ознаками.

Менеджмент соціальної роботи: управління інституціями соціальної роботи; забезпечення якості послуг у соціальній роботі; розвиток супервізії у соціальній роботі; профілактика професійного вигорання соціальних працівників; організація та оптимізація волонтерської діяльності.

Розвиток професійних компетентностей соціальних працівників: профорієнтація і професійний відбір; професійне становлення; оптимізація програм професійної підготовки; забезпечення та функціонування професійно-етичних норм соціальної роботи.

Структурно-логічна схема освітньо-наукової програми
«Соціальна робота»

3. Форма атестації здобувачів вищої освіти

Атестація здобувачів ступеня доктора філософії проводиться відповідно до:

Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), затвердженого Постановою КМУ № 261 від 23.03.2016 р.;

Положення про аспірантуру Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини (від 21 червня 2016 р.);

наказу Міністерства освіти і науки України № 40 від 12.01.2017 р. «Про затвердження вимог щодо оформлення дисертації» (zareestrovano в Міністерстві юстиції України від 03 лютого 2017 р. за № 155/30023);

інших нормативно-правових актів.

Форми атестації здобувачів вищої освіти	<p>Атестація здобувачів ступеня доктора філософії здійснюється відкрито і публічно на підставі попереднього обговорення наукових досягнень у формі дисертації на засіданні випускової кафедри (п.11 Порядку) та захисту дисертації у спеціалізованій вченій раді (п. 10 Порядку)¹.</p> <p>Стан готовності дисертації до попереднього захисту визначається науковим керівником (або консенсусним рішенням двох керівників).</p> <p>Обов'язковою умовою допуску до попереднього захисту є успішне виконання аспірантом його індивідуального навчального плану, індивідуального плану наукової роботи та перевірка дисертації на текстові запозичення.</p>
Вимоги до дисертації на здобуття ступеня доктора філософії	<p>Дисертаційна робота доктора філософії передбачає розв'язання актуальної теоретичної та/або прикладної проблеми в галузі соціальної роботи і свідчить про здатність пошукувача здійснювати самостійне наукове дослідження, формулювати нові ідеї та обґрунтовувати їх.</p> <p>Дисертаційна робота має відповідати вимогам, встановленим законодавством.</p>
Вимоги до публічного захисту	<p>Дисертаційне дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення, оформлене відповідно до чинних вимог, оприлюднюється на офіційному сайті університету (у встановлені законодавством терміни).</p> <p>Захист дисертаційної роботи відбувається прилюдно на засіданні разової спеціалізованої вченої ради.</p>

¹ Порядок підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), затвердженого Постановою КМУ № 261 від 23.03.2016 р. (зі змінами, Постанова КМУ № 283 від 03.04.2019 р.). Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/261-2016-%D0%BF>

**Матриця відповідності програмних компетентностей
освітнім компонентам
освітньо-наукової програми «Соціальна робота»**

	ГП.01	ГП.02	ФП.01	ППП.01	НПП.01	НПП.02	П.01
Інтегральна компетентність							
ЗК 1	+		+		+	+	
ЗК 2		+		+		+	
ЗК 3			+		+	+	+
ЗК 4	+		+	+			+
ЗК 5			+		+	+	+
ФК 1	+				+	+	
ФК 2	+		+		+	+	
ФК 3					+	+	+
ФК 4			+		+	+	
ФК 5	+	+			+	+	
ФК 6	+			+	+	+	+
ФК 7			+		+	+	+
ФК 8	+	+			+	+	+
ФК 9	+	+			+	+	+
ФК 10	+			+			+

**Матриця забезпечення програмних результатів навчання
відповідними освітніми компонентами
освітньо-наукової програми «Соціальна робота»**

	ГП.01	ГП.02	ФП.01	ППП.01	НПП.01	НПП.02	П.01
ПРН 1	+		+		+		
ПРН 2		+			+	+	
ПРН3			+		+	+	
ПРН 4				+		+	+
ПРН 5				+	+	+	+
ПРН 6	+		+			+	
ПРН 7					+	+	+
ПРН 8			+		+	+	+
ПРН 9	+	+			+	+	
ПРН 10	+			+	+	+	
ПРН 11	+			+	+	+	+
ПРН 12			+		+	+	+
ПРН 13	+	+			+	+	+
ПРН 14					+	+	+
ПРН 15	+			+			+

Керівник робочої групи,

гарант освітньо-наукової програми

проф. Коляда Н.М.